

dovršio zaključenu kombiniranu inauguralnu diplomu te je podastre (20. septembra) Leopoldu, ali kralj je vrati uz ponovnu izjavu, da ne prima druge diplome, već ili onu Karla III. ili onu Marije Terezije. Videći sabor postojanost kraljevu, a saznavši suviše još i za zaključke srpskoga, temišvarskoga sabora, koji ga osupnuše, popusti i prihvati nakon žestoke rasprave kraljevu odluku. I tako je kralj Leopold svladao otporni duh budimskoga sabora i zakazao krunisanje za 15. novembra u Požunu, kuda je potom i sabor premjestio svoja vijećanja.

Požunski sabor. Dne 10. novembra otvori Leopold uz običajne ceremonije sabor i predade mu svoje kraljevske propozicije. Već treći dan (12. novembra) sabor je jednodušno, i ne otvorivši kraljevski otpis, koji je sadržavao imena kandidata, izabrao palatinom četvrtoga Leopoldova sina nadvojvodu Aleksandra,¹ a onda je prihvatio po kraljevoj želji kao inauguralnu diplomu onu Marije Terezije i svečano okrunio 15. novembra 1790. Leopolda krunom sv. Stjepana. Poslije toga sabor se zabavio temeljnim državopravnim pitanjima, modernim reformama i željama i tegobama svojim. Kod toga je Leopold odlučno zastupao napredni duh novoga vremena htijući, da se reforme i njihovi blagotvorni utjecaji po mogućnosti protegnu na cijelo pučanstvo u Ugarskoj i Hrvatskoj. Ali staleži su pokazali samo u državopravnim pitanjima velikoga interesa i pažnje, dok su u pitanju reforama zastupali zasukano mišljenje, kao da je tobože stari feudalni ustav sasvim dobar i da se u njemu kriju mudri zakoni za sve, samo što oni još nijesu provedeni.

Prvi se državopravni zakonski članci požunskoga sabora od 1790./91. odnošahu na Leopoldovo krunisanje i baštinsko pravo njegovih nasljednika na temelju Pragmatičke sankcije od 1722., onda na kraljevsku zavjernicu, prisegu i stalno određeni rok od šest mjeseci za novoga kralja po smrti njegova predhodnika, na izbor palatina nadvojvode Aleksandra, na čuvanje kruno sv. Stjepana u Budimu, koja se više nikad ne smije iz zemlje odnositi. No najvažniji je deseti članak, u kojem kralj priznaje i obvezuje se Ugarsku i Hrvatsku smatrati posve nezavisnom državom. Nadalje izjavljuje kralj, da Ugarskoj i Hrvatskoj davati zakone ili ih dokidati i tumačiti može jedino zakonito okrunjeni kralj u

¹ Kralj Leopold imao je deset sinova, od kojih potječu današnje grane vladajuće dinastije.